

مرکز بین‌رشته‌ای علوم و فناوری

شیوه نامه کلی تدوین پایان نامه (معیارها و ویژگی ها)

دکتر احسان ابراهیمی

مرکز پژوهش‌های علمی و اطلاع‌رسانی

«معیارها و ویژگی‌های عنوان پایان‌نامه سطح (۳)»

تجزیه موضوع (مسئله) به عناوین فرعی تر

۱. شناسایی کلیدواژه‌های مرتبط با موضوع

۲. استخراج اقسام موضوع

۳. استخراج مراتب موضوع

۴. تمرکز بر اقسام یا مراتب کلیدواژه قانونی

تولید عنوان (مسئله) تحقیق

۱. کشف زیر شاخه ها و ریز موضوعات
۲. مطالعه اکتشافی در منابع مرتبط و متناسب
۳. پالایش عناوین یافت شده و تولید پرسش
۴. پیشینه شناسی موضوعات نهایی
۵. مشورت با اساتید مرتبط و اولویت سنجی موضوعات مستخرج

محدود سازی موضوع

معمولاً پژوهشگران در آغاز کار خود مسائل کلی و بدون حد و مرز انتخاب می کنند. اما باید دانست که اگر موضوعی بسیار عام و کلی باشد آن موضوع، تحقیقی و پژوهش پذیر نخواهد بود.

موضوعات کلی باید محدود شوند و به یک موضوع پژوهشی تبدیل گردند. برای محدود کردن و تبدیل یک مسئله کلی به موضوع پژوهشی، روشهای مختلفی پیشنهاد می شود.

۱- روش بارش افکار / تکنیک بارش پرسش ها

✓ در این روش باید موضوع را به عنوان یک توپ یا کره فرض کنیم و بکوشیم تا از تمام جوانب و زوایا به آن بنگریم.

✓ بر موضوع متمرکز شوید. ذهن خود را بسط دهید و عالمانه به تمام اطراف آن بنگرید. به علل پیدایش آن، به مراحل، به ضررها و فواید، به روابط شی با دیگر پدیده ها

✓ بکوشید تا پرسش های جزئی و شفاف طرح کنید به صورت خوشه ای و زنجیر وار ادامه دهید.

✓ نباید چوب لای چرخ ذهن گذاشت مراقب باشید به هیچ عنوان افکار را سانسور نکنید هر فکری اجازه ورود دارد.

۲- الگوی ۱۰ ماده ای مهندسی پژوهش

۱. چستی شناسی مفهومی و ماهوی (واژه و اصطلاح شناسی)
۲. گونه و گستره شناسی (اقسام و دسته بندی های عرضی و طولی موضوع)
۳. دیده شناسی (برشماری دیدگاه ها و احتمالات در مسأله)
۴. چرائی شناسی و مستدل سازی یافته ها (برشماری و بررسی علل و ادله)
۵. روش شناسی (برشماری و بررسی راهکارها و زمینه ها و عوامل)
۶. آسیب شناسی (برشماری و بررسی آفت ها و خطر ها و موانع)
۷. نماد شناسی (برشماری و بررسی نشانه ها و ویژگی های موضوع)
۸. پیامد شناسی (برشماری و بررسی آثار مثبت و منفی)
۹. نمود شناسی (برشماری و بررسی الگوهای عینی در خارج)
۱۰. شبهه شناسی (برشماری و بررسی شبهات و پاسخدهی مناسب)

به پایان آمد این دفتر

حکایت همچنان باقیست!

دکتر احسان ابراهیمی